



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 670/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **VÍNO NATURAL Domin & Kušický, s. r. o.**, Poľná 5, Veľký Krtíš, zastúpenej Advokátska kancelária VICTORIA, s.r.o., Stránska 3155/7, Banská Bystrica, proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. VK-2C/77/2022-314 z 10. júna 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 26. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu č. k. VK-2C/77/2022-314 z 10. júna 2025. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a aby okresný súd zaviazal k úhrade náhrady jej trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde bola proti sťažovateľke ako žalovanej podaná žaloba o vypratanie nehnuteľnosti, ktorú vzal žalobca v celom rozsahu späť, pretože po jej podaní nastali okolnosti, pre ktoré na nej netrvá (strata aktívnej vecnej legitímácie).
3. Uznesením okresného súdu č. k. VK-2C/77/2022-211 z 27. júna 2024 (právoplatným 9. augusta 2024) bolo konanie podľa § 145 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 146 CSP zastavené (prvý výrok) a žalobca bol zaviazaný nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 % (druhý výrok).
4. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka zaviazal žalobcu zaplatiť sťažovateľke trovy konania v sume 11 048,61 eur. Vychádzal pritom z vyčíslenia trov konania žalovanou, ktorá odmenu za jeden úkon právnej služby vypočítala podľa § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za

poskytovanie právnych služieb v platnom znení (ďalej len „vyhláška“) zo sumy 105 319,50 eur stanovenej znaleckým posudkom, a odmenu priznal spolu za 13 sťažovateľkou uplatnených úkonov právnej služby.

5. Žalobca podal proti uzneseniu sťažnosť, v ktorej rozporoval určenie základnej sadzby tarifnej odmeny vychádzajúce z § 10 ods. 2 vyhlášky, teda zo všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti stanovenej znaleckým posudkom. Predmetom sporu bolo vypratanie nehnuteľnosti, a preto mal okresný súd aplikovať § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky a určiť základnú odmenu za jeden úkon právnej služby vo výške 1/13 výpočtového základu za príslušný kalendárny rok. Rozporoval aj dôvodnosť a účelnosť 13 právnych úkonov, za ktoré bola sťažovateľke priznaná odmena, a poukázal na judikatúru prezentujúcu identický právny názor k určeniu základnej sadzby tarifnej odmeny.

6. Okresný súd napadnutým uznesením zmenil uznesenie vyššieho súdneho úradníka a priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 854,14 eur.

7. V odôvodnení napadnutého uznesenia sa okresný súd stotožnil s argumentáciou žalobcu spochybňujúcou správnosť určenia základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, keďže vzhľadom na neoceniteľnosť predmetu tohto konania (vypratania nehnuteľnosti) mala byť základná sadzba tarifnej odmeny v tejto veci určená podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Rovnako súhlasil s argumentáciou žalobcu odkazom na položku 1 sadzobníka súdnych poplatkov, podľa ktorej sa poplatok vyberie podľa písm. b) tejto položky, teda pevnou sumou, ktorá sa aplikuje na prípady, ak nemožno predmet konania oceniť peniazmi, ako aj na ustálenú rozhodovaciu prax ústavného súdu prezentujúcu identický právny názor (uznesenie č. k. II. ÚS 477/2018-12 z 11. októbra 2018, č. k. I. ÚS 121/2019-17 z 3. apríla 2019, sp. zn. IV. ÚS 279/2024 či I. ÚS 121/2019). Okresný súd uzavrel, že vyšší súdny úradník mal vychádzať z § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, lebo ide o špecifický prípad uplatňovania vlastníckeho práva v podobe vypratania nehnuteľnosti, ktorý sám osebe nie je oceniteľný v peniazoch, preto sudca priznal odmenu podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Následne okresný súd preskúmal každý zo sťažovateľkou uplatnených úkonov právnej služby a odôvodnil, ktoré z nich nepovažoval za účelne vynaložené v súvislosti s uplatnením alebo bránením jej práv v tomto konaní.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že k porušeniu ňou označených práv došlo v dôsledku toho, že:

a) Okresný súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal s vyjadrením sťažovateľky k sťažnosti žalobcu, ktoré obsahovalo obsírnú vecnú a právnu argumentáciu. Napadnuté uznesenie je nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnené, jeho rozsah je nekorektný.

b) Odborná spisba uzavrela, že žalobu o vypratanie nehnuteľnosti je potrebné považovať za vlastnícku žalobu podľa § 126 Občianskeho zákonníka. Z rozhodnutia R (ČR) 65/1972 vyplýva, že základnou podmienkou úspechu v konaní o vlastníckych žalobách je preukázanie vlastníckeho práva žalobcu, bez toho nie je žalobca v konaní aktívne vecne legitimovaný. Predmetom konania bolo vydanie konkrétnej nehnuteľnej veci sťažovateľke s podmienkou preukázania jej vlastníckeho práva k nej, pričom hodnotu veci preukázala sťažovateľka znaleckým posudkom.

c) Pri argumentácii odkazom na sadzobník súdnych poplatkov v prílohe k zákonu Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov sťažovateľka poukazuje na vzájomne rozpornú rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, obdobným spôsobom sa podľa nej určuje výška súdneho poplatku napr. v žalobách o určenie vlastníckeho práva, kde, naopak, ústavný súd akceptuje, že predmet sporu je peniazmi oceneniteľný (nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 478/2014 z 18. marca 2015 či nález sp. zn. I. ÚS 387/2019 z 2. apríla 2020). Právne posúdenie v tejto veci považuje sťažovateľka za laxné a nekorektné.

d) Sťažovateľka poukázala na špecifický charakter nájmu poľnohospodárskych pozemkov, ktorý má zo zákonnej úpravy dlhodobé trvanie. Podaním zjavne nedôvodnej žaloby vniesol žalobca do jej podnikania viac ako dva roky trvajúcu vysokú mieru právnej neistoty.

e) Sťažovateľka nesúhlasí s nepriznaním odmeny za konkrétne úkony (rokovanie s protistranou 1. decembra 2022, nahliadnutie do spisu 5. decembra 2022 v deň udelenia plnomocenstva, žiadosť o zaslanie listín a žiadosť o zaslanie rozhodnutia o vyhovení protestu prokurátora z 3. októbra 2023, náhradu hotových výdavkov – za vypracovanie znaleckého posudku), keďže ide o úkony právnej služby podľa § 13a ods. 2 písm. c) a e) vyhlášky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd pri posudzovaní ústavných sťažností týkajúcich sa rozhodnutí o trovách konania stabilne zastáva názor, že rozhodovanie o trovách konania na všeobecných súdoch prislúcha zásadne týmto súdom, preto ich preskúmava iba celkom výnimočne. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich túto časť konania, napríklad takou interpretáciou a aplikáciou právnych noriem, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Na druhej strane je rozhodovanie o náhrade trov konania integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997, sťažnosť č. 22410/93).

10. Pre rozhodnutie okresného súdu o trovách konania bola rozhodujúca otázka, či v konaní o vypratanie nehnuteľnosti pre účely určenia odmeny advokáta za poskytovanie právnych služieb je možné vyjadriť hodnotu veci (nehnuteľnosti, ktorá má byť vyprataná, resp. vydaná) v peniazoch, teda či je predmet konania oceneniteľný peniazmi. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že vo svojej judikatúre už vyslovil, že otázku oceneniteľnosti predmetu konania je potrebné skúmať v každom prípade jednotlivo so zreteľom na účinky meritórneho rozhodnutia súdu na strany konania, resp. na možnú zmenu hmotnoprávneho postavenia strán konania (II. ÚS 492/2013, I. ÚS 92/2020, I. ÚS 111/2020). Úlohou ústavného súdu v tomto konaní bolo posúdiť, či sa okresný

súd pri riešení uvedenej otázky nedopustil zásadného excesu a zároveň či napadnuté uznesenie dostatočne a presvedčivo odôvodnil.

11. Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia v podstatnom vyplýva, že okresný súd svoj záver pri odôvodnení záveru o tarifnej odmene advokáta v posudzovanej veci odôvodnil odkazom na predmet súdneho konania, ktorým bolo uloženie povinnosti vypratáť nehnuteľnosť, konštatujúc, že ide o špecifický prípad uplatňovania vlastníckeho práva, ktorý sám osebe nie je ocniteľný v peniazoch, a preto základnú sadzbu tarifnej odmeny za jednotlivé právne úkony určil podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Svoju argumentáciu navyše podporil poukazom na ustálenú judikatúru ústavného súdu, z ktorej záverov vychádzal. Okresný súd svojimi závermi dal jasnú odpoveď aj na argumentáciu sťažovateľky poukazujúcu na závery rozhodnutí ústavného súdu vo veciach týkajúcich sa určenia základnej sadzby tarifnej odmeny v rámci konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré sa hmotnoprávnymi účinkami odlišuje od konania o vypratanie nehnuteľnosti. Následne okresný súd preskúmal každý zo sťažovateľkou uplatnených 13 právnych úkonov a jasne a zrozumiteľne formuloval dôvody, pre ktoré niektoré z týchto právnych úkonov nepovažoval za účelne vynaložené v súvislosti s uplatnením alebo bránením jej práv v tomto konaní.

12. Okresný súd v napadnutom uznesení poskytol relevantné odpovede, ktoré ústavný súd považuje za dostatočné, jednoznačné, argumentačne konzistentné, rešpektujúce na vec dopadajúcu právnu úpravu v kontexte rozhodných skutočností predovšetkým vo vzťahu k určovaniu základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, aplikujúc § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, keďže v danom prípade okresný súd predmet konania správne posúdil ako objektívne neocniteľný peniazmi. Do interpretácie týchto zákonných ustanovení ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať a nahradzovať tak prijaté právne závery okresného súdu, ktoré nemožno považovať za svojvoľné či prijaté v zrejmom omyle. Navyše záver o neocniteľnosti predmetu sporu pri žalobe o vypratanie nehnuteľnosti zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi ústavného súdu (napr. nález sp. zn. I. ÚS 310/2022 zo 17. augusta 2022, uznesenia sp. zn. II. ÚS 477/2018 z 11. októbra 2018, sp. zn. I. ÚS 121/2019 z 3. apríla 2019 a sp. zn. IV. ÚS 279/2024 zo 4. júna 2024).

13. Zjavne neopodstatnenou je ústavná sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v častiach namietajúcich porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu